

TÚZKÓ PÉTER IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐ

Megbízó: MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.
Adószám: 25569751-2-41

Szakértői ügyszám:
TP-K-0274/2022.

IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A szakvélemény 7 számozott oldalból áll.

Készült: 3 példányban

Kapják: 2 példány a megbízó részére
1 példány a szakértői irattár részére

Készítette:



I. MEGBÍZÓ

Megbízó: MNB-Ingtalan Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.
Adószám: 25569751-2-41

II. FELADAT

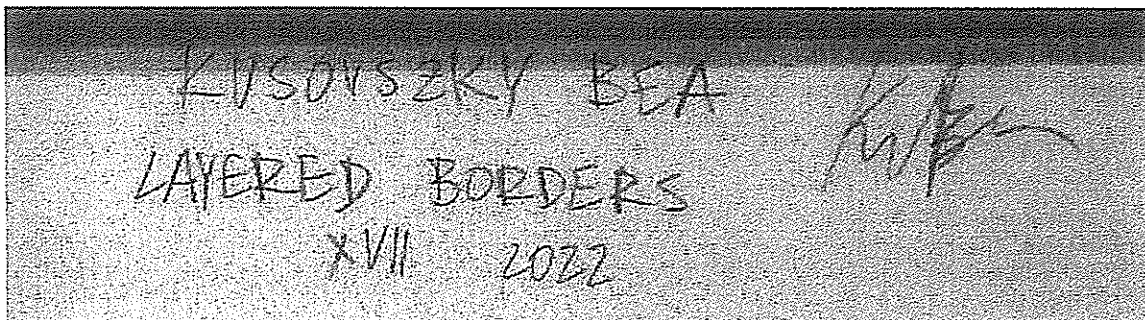
A szakértő feladatai az alábbiak:

A szakértő az előzetes ismeretanyag – elektronikus formában részére megküldött fényképek és műtárgylista –, valamint a helyszíni szemle alapján nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy a szakvélemény készítésének időpontjában a három különböző darab Kusovszky Bea (1986) festőművész által készített, a kulturális javak körébe sorolható egyedi képzőművészeti alkotások (festmények) becsült forgalmi értéke mekkora.

III. A SZAKÉRTŐI VIZSGÁLAT MÓDSZEREI, ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A szakértésben szereplő műveket Kusovszky Bea eredeti, a művész által készített hiteles művekként értékelem. A Viltin Galéria – az alkotásokat forgalmazó galéria – a művekhez eredetiségigazoló dokumentumot ad – igény esetén – Megbízó részére.

Az alkotások mindegyike jelzett. A művek jelzetét a helyszíni szemlén vizsgáltam. A három tételből álló Kusovszky alkotások egyenkénti műelemzését, művészettörténeti feldolgozását a Megbízó feladatban nem határozta meg, így ez a szakvéleményben nem valósul meg. Az alkotások tételes bemutatását, a művekhez tartozó releváns adatokat egyenként a tárgyleírásban közlöm.



A szakvéleményben szereplő becsértéket a nemzetközi és hazai szakértői gyakorlatnak megfelelő alsó és felső becsérték meghatározásával adom meg. A becsérték nem azonos a művek eladási vagy vételárával. A szakvéleményt és a művekhez rendelt becsült forgalmi értékeket elsősorban személyes műkereskedelmi szakértői tapasztalatom, a rendelkezésemre bocsájtott dokumentumok, az alkotóra és a konkrét művekre vonatkozó tanulmányok és szakirodalom felhasználásával, az aktuális honi és nemzetközi műtárgypiaci trendek és a fent leírt vizsgálati szempontok alapján alakítottam ki.

A szakértői véleményem kialakításakor a műtárgyak hazai és nemzetközi szakértői gyakorlatban elfogadott legfontosabb értékmeghatározási szempontokat/módszereket használtam:

- *a műalkotások objektív és szubjektív szakértői vizsgálata a szemle során*
- *a műalkotások leírása, állapotának rövid ismertetése (az azonosításra alkalmas tárgyleírása tartalmazza a művek állapotát. Abban az esetben, ha azok restaurálásra szorúlnak, vagy bármilyen értékcsökkenéstől sérülés látható rajtuk, külön rögzíti a tárgyleírás)*
- *az alkotó ismertsége, elismertsége, művészettörténeti besorolása: Kusovszky Bea festőművész életrajzában rövid ismertetésében*
- *a műalkotások provenienciája – a művek a művésztől kerültek a Viltin Galéria gyűjteményébe*
- *Kusovszky Bea alkotásainak értékvizsgálata a hazai és a nemzetközi műtárgypiaci trendek tükrében*
- *egyéb szakértői szempontok, megjegyzések (az alkotások gyűjteményi értékelése és az ebből fakadó értéknövelő tényezők)*
- *a műtárgyak védettségi státuszának vizsgálata.*

IV. ELŐZMÉNY, DOKUMENTUMOK

Megbízó részemre elektronikus formában megküldte a művek fotóját és nyilvántartásában szereplő tárgyleírásokat. Szakvéleményem tárgyleírásában ezeket a dokumentumokat felhasználtam. Megbízó kérésének megfelelően a *Kusovszky Bea* alkotásainak értékesítésével foglalkozó Viltin Galériában az alkotásokat egyenként áttekintettem. A szemle során a festmények állapotát, jelzését, minőségét vizsgáltam.

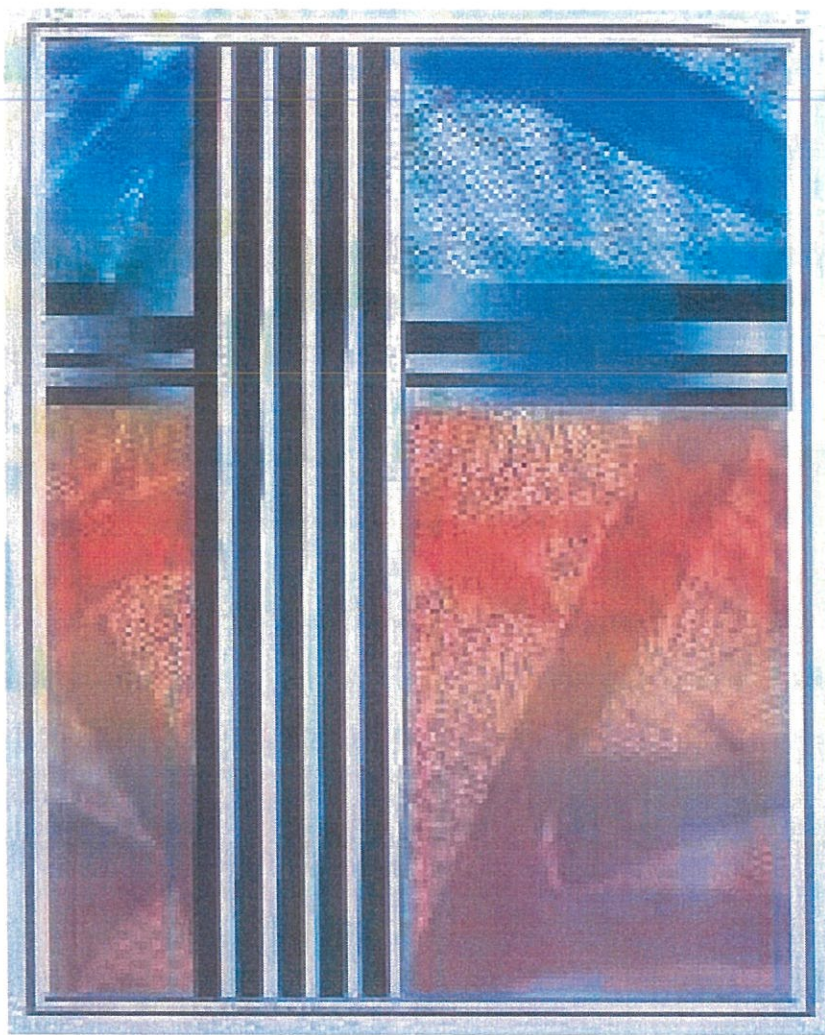
AZ ALKOTÓ ELISMERTSÉGE, MŰVÉSZETTÖRTÉNETI BESOROLÁSA: KUSOVSZKY BEA (1986) FESTŐMŰVÉSZ ÉLETRAJZÁNAK RÖVID ISMERTETÉSÉBEN

Kusovszky Bea (1986, Budapest) 2012-ben szerzett diplomát a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán, mestere Dr. habil DLA Drozdik Orsolya volt, továbbá ugyanekkor elvégezte a képzőművész-tanár szakot is. A hazai egyéni és csoportos kiállítások mellett műveiből egyéni kiállítást rendeztek Bécsben, Frankfurtban és Pozsonyban. Munkái számos magángyűjteményben megtalálhatók.

Kusovszky Bea egykori figuratív elemeit és a pop-artos gesztusait magukba szippantották a geometrikus ábrák és ábrándok. A nonfiguratív képei síkok, síkrendszerek, variálódó síkrétegek által épülnek fel. A felületek megnyílnak, rezonálnak, érzécsalódás-indukáló mozgásba lendülnek, miközben egyféle struktúra-lehetőségek, lenyomat-mintázatok, illetve optikai mélység-élességek is kialakulnak a vásznan. A moiré-effektus többdimenziós hatást kelt a vásznon, az alakzatokat mozgásba lendíti. Az egészen egyenletes felületképzésnek és a végletekig precíz kivitelezésnek köszönhetően hibátlan interferencia jön létre. Ez az optikai csalás szinte önállóan produkál új mintázatokot, és a végtelen képmélység érzetét kelti. Festményei szegélyén feltűnő keretek rendezik

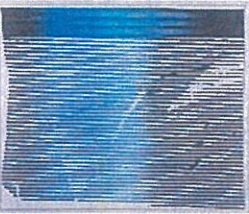
az idomok viszonyát, és egy képben kép játékot is felkínálnak. A legszélső keret színe a leggyakrabban használt falszínnel azonos: törtfehér. Ezáltal a kép tényleges határvonala kérdésessé válik.

„Az utóbbi években a figurativitást elhagyva nonfiguratív festéssel kezdtem el foglalkozni. Az előző festményeimnél is megjelenő raszterpontos felületek most egymásra helyeződtek. Felhasználva a moaré effektust, az op-art stílusjegyeihez hasonlóan a mozgás és a vibrálás érzetét keltik a képek. A párhuzamos és merőleges pontozott felületek rétegei rendezik ismétlődő ritmusba a vibráló felületeket. A látvány a rétegek között jön létre, melynek optikai képmélysége a végtelenség érzetét kelti.” – KB.



V. MŰTÁRGYLISTA

A műtárgylista a Megbízó által átadott lista sorrendjében mutatja be a műveket. A helyszíni szemlén a műtárgyak állapotát ellenőriztem, azokat kitűnő állapotban találtam, utólagos restaurálás nem szükséges. A művek állapota mellett vizsgáltam a művek jelzetét, technikai paramétereiket. Az alkotások 4 cm vastagságú feszítőlécra vannak kifeszítve, amelyekből a szemle során az ékek hiányosak voltak (ez nem értékbefolyásoló hiány). A művek mindegyikénél hiányzott az alkotások későbbi kiállításához, installálásához szükséges rögzítőpontok kialakítása. A művek keretezetlenek.

	MŰALKOTÁS	CÍM	TECHNIKA, MÉRET	JELZET	ALSÓ BECSÉRTÉK	FELSŐ BECSÉRTÉK
1		Rétegzett határok XVIII. – 2022.	akril, vászon, 150 x 120 cm	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XVIII. 2022, Viltin Galéria kiállítási	1 000 000 Ft	1 400 000 Ft
2		Rétegzett határok XVII. – 2022.	akril, vászon, 120 x 150 cm	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XVII. 2022, Viltin Galéria kiállítási	850 000 Ft	1 200 000 Ft
3		Rétegzett határok XIX. – 2022.	akril, vászon, 150 x 120 cm	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XIX. 2022, Viltin Galéria kiállítási etikett	1 000 000 Ft	1 400 000 Ft
Összesen:					2 850 000 Ft	4 000 000 Ft

KUSOVSZKY BEA ALKOTÁSAI A HAZAI ÉS NEMZETKÖZI MŰTÁRGYPIACON

Kusovszky alkotásai a hazai és nemzetközi árverési értékesítési adatbázisokban nem szerepelnek. A művész alkotásai kizárólag nemzetközi vásárok és a hazai kortárs galériák kínálatában bukkantak fel az elmúlt időszakban. Az árverési leütési árak sok esetben nehezen hasonlíthatóak más értékesítési csatornán elérhető értékekkel, ez különösen igaz a kortárs műtárgypiacon. Az értékek összehasonlíthatatlanságának oka, hogy más értékesítési csatornán történő eladások, a galériás vagy művészeti vásáron elért árak és a magánszemélyek közötti tranzakciók sok esetben nem publikusak, az

ott kialakított értékek eltérhetnek az aktuális piaci trendektől és a másodlagos piaci áráktól. Tapasztalatom alapján a művek akár az árverésen elért leütési árak többszörös értékén is gazdát cserélhetnek, ennek oka a lerövidülő értékesítési csatorna, a művészeti galériák sok éves szakmai programjának köszönhető – az adott művészre vonatkozó – legmagasabb értékek elérése. A becsült értéksáv kialakításánál elsősorban az aktuális piaci értékesítési lehetőségekre (kereslet), a nemzetközi műtárgypiacokon (vásárokon, privát értékesítésben elérhető értékekre) a magyar művészek nemzetközileg is keresett alkotásaiért kifizetett összegekre, és a művészt képviselő galéria szemlén közölt értékesítési adataira lehet támaszkodni. A művek értékesítésének szempontjából vizsgálva az értéket azt tapasztaljuk, hogy az árverésen kívül értékesítésre kerülő kortárs alkotásokra vonatkozóan – tapasztalatom alapján, – a tulajdonosok az értékesítés során saját szubjektív értékítéletük alapján is eredményesen tudnak értékesíteni. A galériás vagy elsődleges műtárgypiacon kialakult árak összegüknél fogva nehezen hasonlíthatók össze azonos művészek árverésen elkelt műveinek árával.

VI. ÖSSZEGZÉS, A SZAKÉRTŐ EGYÉB MEGÁLLAPÍTÁSAI

Ha a nemzetközi műtárgypiac aktuális trendjeit vizsgáljuk, akkor látható, hogy az 1950 utáni kortárs művészek legnagyobb sztárjainak képeiért (Jackson Pollock, Barnett Newman, Clifford Still, Mark Rothko, Willem de Kooning, Gerhard Richter, Lucien Freud, Francis Bacon) bátran fizetnek ki magángyűjtők 50-100 millió dollár közötti összeget. A nemzetközi műtárgypiac legkeresettebb alkotóinak egyetlen műve tehát sok esetben elérheti a magyar műkereskedelmi iparág becsült éves forgalmát. A magyar műtárgypiaci trendek sok tekintetben követik a nemzetközi piaci trendeket bizonyos területeken. A honi műtárgypiacon is rendkívül dinamikus emelkednek a klasszikus modern alkotások értékei az elmúlt években, és a háború előtt született festőgeneráció legkeresettebb alkotóinak művei ma több tízmilliós értéksávban cserélnek gazdát. Ez a dinamikus értéknövekedés jelentősen drágította a 70-es és 80-as években született fiatal festőgeneráció legtehetségesebb alkotóinak munkáit. A hazai és nemzetközi műtárgypiacon is sikeresen értékesíthető alkotók művei pedig elsősorban a nemzetközi műtárgypiaci értékesítési lehetőségekhez igazodnak. Kusovszky alkotásainak értéke folyamatosan emelkedik, egyre többen keresik és gyűjtik alkotásait itthon és a nemzetközi műtárgypiacon. A fiatal művész az elmúlt években közép-európai és nyugat-európai galériák kiállításán mutatta be műveit (Victoria's Gallery, Pozsony, Szlovákia, Kolja Kramer Fine Arts, Bécs, Ausztria Parkhaus Galéria, Frankfurt, Németország). Nemzetközi műtárgypiaci értékesítése során a hazai értékektől jelentősen eltérő, magasabb árakat is elérhet a művésszel foglalkozó honi galéria. Az érték-megállapításnál jelentős értéknövelő tényezőként kezeltem a hazai és a nemzetközi műtárgypiaci értékesítési lehetőségek közötti többszörös értékkülönbözetet. Az értékmegállapításnál

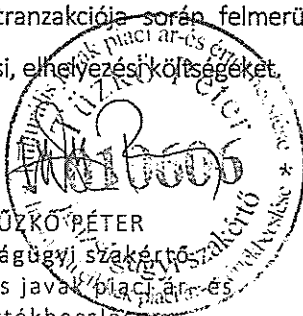
az alkotóval foglalkozó budapesti galéria értékesítési adatait, a nemzetközi műtárgypiac adott művészre vonatkozatható értékesítési lehetőségeit vizsgáltam.

Az alsó és felső becsértékben meghatározott értéksávban meghatározott becsült forgalmi érték a hazai gyűjtői és a nemzetközi műtárgypiac műtárgyérték arányrendszerének megfelelő. A most megvásárolni kívánt alkotások tekintetében az érték megállapításnál jelentős értéknövelő tényezőként kezeltem a hazai és nemzetközi klasszikus kortárs műtárgypiacon az elmúlt években történt jelentős felértékelődést. További jelentős értéknövekedésként kezeltem, hogy a nemzetközi vásárokon is értékesíthető fiatal festőgeneráció alkotásaival foglalkozó budapesti galériák euróban határozzák meg művészeik alkotásainak árait. A szakvélemény írásának időpontjában jelentősen változó euró/forint árfolyamváltozásból következő jelentős értéknövekedést is figyelembe vettem. Értéknövelő tényezőként kezeltem továbbá a művek és készítőjüknek hazai ismertségét, az értékelte művek gazdag jelentésbeli komplexitását, művészettörténeti és festészettörténeti rangját. Kusovszky Bea most értékelte alkotásai jól reprezentálják a fiatal művész aktuális festészeti programját. A kiválasztott művek a XX. századi absztrakt festészet kánonrendszerére épülő ismeretanyag felhasználásával, több kapcsolódási ponttal (átértékelve, beépítve) idézi meg a klasszikus festői irányzat leghíresebb alkotóinak és alkotásainak formanyelvét.

A Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztály megkeresésében kapott válasz alapján a szakvéleményben értékelte három darab Kusovszky Bea alkotás a hatóság válasza alapján a *kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény* (a továbbiakban: Kötv.) 71. § (2) bekezdése a) pontja szerinti védettség, valamint c) és d) pontja szerinti lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásában nem szerepel.

A fent leírt szakértői szempontokra támaszkodva – véleményem szerint – Kusovszky Bea festőművész szakvéleményben bemutatott különböző alkotásainak együttes nettó alsó becsértékét 2 850 000 forintban, míg nettó felső becsértékét 4 000 000 forintban lehet meghatározni. Az alsó és felső becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adásvételi tranzakciója során felmerülő adó, díj- és járuléktérheket, valamint a szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

Budapest, 2022. augusztus 17.



TÜZKÓ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és
értékbecslése
/010606/

Kusovszky Bea (1986, Budapest) 2012-ben szerzett diplomát a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán, mestere Dr. habil DLA Drozdik Orsolya volt, továbbá ugyanekkor elvégezte a képzőművész-tanár szakot is. A hazai egyéni és csoportos kiállítások mellett műveiből egyéni kiállítást rendeztek Bécsben, Frankfurtban és Pozsonyban. Munkái számos magángyűjteményben megtalálhatók. Kusovszky Bea most értékelt alkotásai jól reprezentálják a fiatal művész aktuális festészeti programját. A kiválasztott művek a XX. századi absztrakt festészet kánonrendszerére épülő ismeretanyag felhasználásával, több kapcsolódási ponttal (átértékelve, beépítve) idézi meg a klasszikus festői irányzat leghíresebb alkotóinak és alkotásainak formanyelvét.

A műtárgylista a Megbízó által átadott lista sorrendjében mutatja be a műveket. A helyszíni szemlén a műtárgyak állapotát ellenőriztem, azokat kitűnő állapotban találtam, utólagos restaurálás nem szükséges. A művek állapota mellett vizsgáltam a művek jelzetét, technikai paramétereiket. Az alkotások 4 cm vastagságú feszítőlécra vannak kifeszítve, amelyekből a szemle során az ékek hiányosak voltak (ez nem értékbefolyásoló hiány). A művek mindegyikénél hiányzott az alkotások későbbi kiállításához, installálásához szükséges rögzítőpontok kialakítása. A művek keretezetlenek.

	MŰALKOTÁS	CÍM	TECHNIKA, MÉRET	JELZET
1		Rétegzett határok XVIII. – 2022.	akril, vászon, 150 x 120 cm	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XVIII. 2022, Viltin Galéria kiállítási
2		Rétegzett határok XVII. – 2022.	akril, vászon, 120 x 150 cm	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XVII. 2022, Viltin Galéria kiállítási
3		Rétegzett határok XIX. – 2022.	akril, vászon, 150 x 120 cm	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XIX. 2022, Viltin Galéria kiállítási etikett